

FESTES NADALENQUES (XIV)

DUES REALITATS

Des de fa ja molts d'anys, és habitual en aquestes dates que publiquem un número de la nostra revista dedicat a l'anàlisi de les festes a la nostra comunitat, reflectint no només les despeses nadalzenques previstes per persona, sinó realitzant una anàlisi molt més acurada per poder esbrinar com afecta la crisi a diversos segments o àrees de consum (alimentació, regals, oci...). Perquè una cosa és el lleuger augment en la despesa nadalzenca (+0,7%) i una altra detallar a quins capítols afecta de manera més significativa aquest increment.

El pitjor de la crisi ja ha passat, ja es veu la llum al final del túnel, a les illes hem gaudit d'una excel·lent temporada turística que ens permetrà deixar enrere aquesta situació abans que la resta de comunitats, el consum es reactiva... Tenen el seu reflex en la realitat (i en aquestes dates) els missatges positius llançats des de diverses institucions i entitats?

Vistes les dades d'aquest QG hom podria pensar que sí, però s'han de fer necessàriament dues puntualitzacions: primera, que és prest per parlar de consolidació en el canvi de tendència registrat l'any passat (després d'una corba negativa que ha durat anys); i segona, que el consum continua sent molt desigual (tant en la vessant quantitativa com en la qualitativa) en funció de la classe social a la que es pertany, el que deixa pales que la desigualtat és una protagonista principal d'aquesta sortida de la crisi.

Mostra: 900 entrevistes
Error màxim: +3,3%.
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: Desembre 2016

SOCIETAT DESIGUAL, CONSUM DESIGUAL

La taula número 1 ens mostra que el consum durant les ja pròximes festes nadalzenques es mantindrà molt similar al de l'any passat, amb un lleuger increment del 0,7%. En números absoluts, això vol dir que la **despesa total** prevista per habitant a la nostra comunitat és de 617 euros.

Si l'analitzam per capítols, veiem com ha ha partides que augmenten en relació a l'any passat, encara que el **menjar** i els **regals dels fills** continuen sent les que major percentatge representen del pressupost nadalenc. D'això es dedueix que l'esforç es concentra en les despeses considerades més

importantes per afrontar unes festes cada cop més centrades en el consum.

Per tant és prest per consolidar el canvi de tendència observat l'any passat, però no es pot negar que els ciutadans de Balears tenen almenys la intenció de mantenir la seva despesa durant les festes, si bé, i això és el més important, hem de continuar parlant de grans diferències entre les classes socials, el que continua palesant una **forta desigualtat en el si de la societat illenca** i que s'ha incrementat en els darrers anys, tant per la crisi com per les mesures que s'han adoptat per fer-hi front.

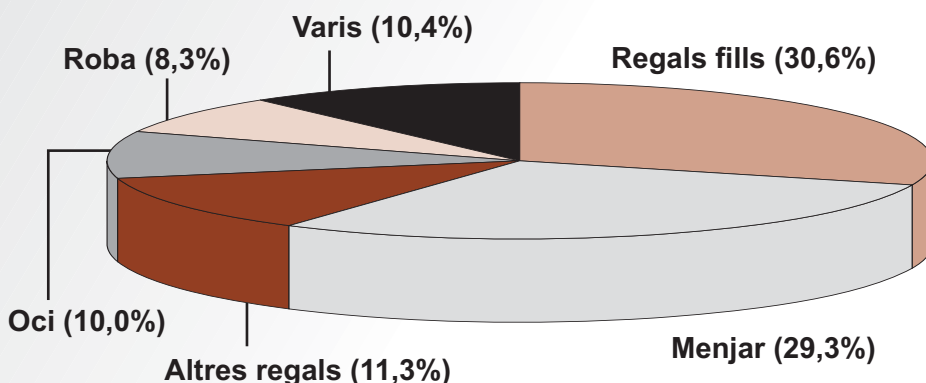
DESPESES NADALENQUES PER PERSONA (EN €) I VARIACIÓ RESPECTE EL 2014 (EN %)

TOTAL	Regals fills	Menjar	Altres regals	Oci	Roba	Varis
617	189	181	70	62	51	64
+0,7%	+2,7%	+0,6%	-5,4%	+3,3%	+4,1%	-3,0%

TAULA 1

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2016

DISTRIBUCIÓ DE LES DESPESES NADALENQUES (EN %)



TAULA 2

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2016

UN ESCENARI DE PROFUNDA DUALITZACIÓ

Com es podrà comprovar a les pàgines següents, la crisi no afecta a tots per igual o, més col·loquialment "no plou igual per a tots". Per aquest motiu, oferim unes anàlisis que permeten conèixer com afecta aquesta crisi a cada una de les classes socials.

Per concretar de què parlem, us oferim com a referència una aproximació socioeconòmica a les tipologies de les diverses classes socials, considerant que aquestes no es defineixen per temes purament econòmics i que, com és lògic, pot haver-hi col·lectius englobats en diverses classes socials.

CLASSES SOCIALS: TIPOLOGIES

TAULA 3 (elaboració pròpia)

BAIXA	MITJANA-BAIXA	MITJANA	MITJANA-ALTA	ALTA
- Aturats de llarga durada	- Treballadors temporals	- Fijos discontinus	- Professionals	
- Joves sense formació		- Petits comerciants	- Empresaris mitjans	- Grans empresaris
- Immigrants sense xarxa social	- Treballadors amb contracte inestable (precarietat)	- Treballadors amb contracte estable		- Rendistes: - Immobiliaris - Capital
- Pensionistes				- Alts directius
	- Treballadors autònoms			

La primera dada que crida l'atenció quan observem la taula número 4 és que la despesa prevista per les denominades classes altes és gairebé **7 vegades superior** a la despesa de les persones que pertanyen a la classe baixa. Com hem vist, dins aquesta classe baixa hi trobam joves sense formació, immigrants sense xarxa social, aturats de llarga durada, famílies amb tots els seus membre en situació d'atur... És a dir, a un nombre molt considerable de persones.

Com es pot comprovar, a la gràfica hi hem dibuixat dues divisions que hem considerat significatives: per una banda, el gran salt que hi ha entre les classes baixes, que efectuaran una despesa mitjana de **214 euros**, i les persones de classe mitjana i mitjana baixa, que es mouran en la forquilla dels **430 als 606 euros**.

La segona gran bretxa se situa entre aquests darrers i les classes alta i mitjana alta, que es gastaran **de 991 a quasi 1.500 euros** durant les festes nadalenques.

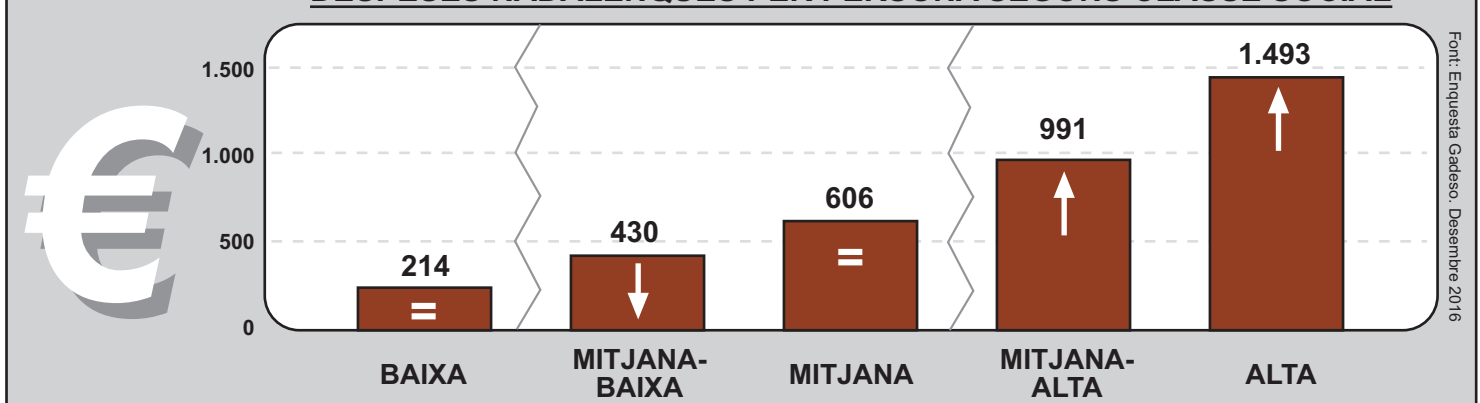
De totes aquestes xifres es pot deduir que la crisi està configurant una **societat "dual"**: és a dir, col·lectius (persones i famílies) excloses o en risc d'exclusió (classe baixa i classe mitjana-baixa); i col·lectius que no pareixen ser afectats de manera significativa per la crisi (classe mitjana-alta i alta).

Enmig d'aquests dos extrems, hi trobam la **classe mitjana**, que es troba en una posició cada cop més propera a la classe mitjana-baixa que a la classe mitjana-alta, el que demostra que la crisi ha afectat també a aquestes persones, fonamentalment per la seva situació sociolaboral, que, com a mínim, provoca **inseguretats i incerteses**.

En qualsevol cas, tota l'anàlisi s'ha d'emmarcar necessàriament dins una situació de crisi encara no resolta, i en un escenari de profunda dualització, on les classes benestants viuen sense dificultats i les més desfavorides no poden veure la somiada i promesa llum al final del túnel.

TAULA 4

DESPESES NADALENQUES PER PERSONA SEGONS CLASSE SOCIAL

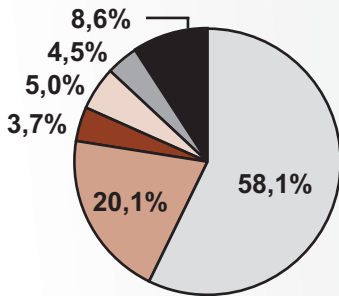


DESIGUALTAT SOCIAL EN LA DESPESA

A continuació se desglossen les despeses nadalenques per cada una de les classes socials explicades a la pàgina anterior. Concretament, s'analitza quin pes té cada un dels capítols, segons la següent llegenda:



Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2016



CLASSE BAIXA

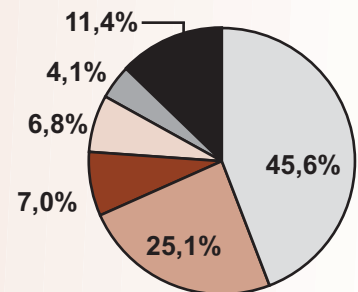
TAULA 5

Una sola mirada a la gràfica adjunta ens permet deduir que el capítol bàsic de les despeses nadalenques a les denominades classes baixes és el menjar, que suposa quasi el 60% del pressupost previst per aquestes festes. Conseqüentment, són inferiors a la mitjana la resta de les despeses analitzades, especialment les referides als regals, ja siguin per als fills o per a altres persones.

TAULA 6

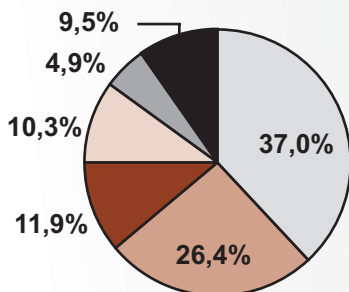
CLASSE MITJANA-BAIXA

En aquest grup el menjar també és el principal capítol de despesa, encara que perdi pes relatiu en comparació amb l'any passat. Per part seva, els regals (a fills o a altres persones) representen un 32% de la "cistella" nadalenca. La resta de capítols de despesa són minoritaris, situant-se cada un per sota del 10% del pressupost, excepte l'apartat varis, que inclou fonamentalment la compra de loteria i que enguany disminueix lleugerament.



Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2016

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2016



CLASSE MITJANA

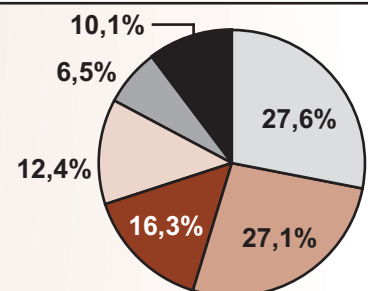
TAULA 7

Dins els col·lectius englobats dins la classe mitjana s'observa un lleuger augment relatiu de la despesa destinada als regals (tant per als fills com per a altres persones), en detriment sobretot del pressupost en alimentació, que tot i això continua sent majoritari i se situa en el 37%. L'oci també guanya pes relatiu en referència a la investigació de l'any passat, encara que sigui de manera lleugera.

TAULA 8

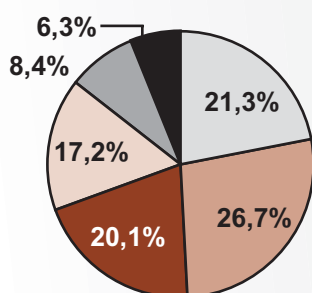
CLASSE MITJANA-ALTA

Com es pot veure a la gràfica adjunta, la distribució percentual de les despeses nadalenques de les classes mitjanes-altes és més equilibrada que les anteriors. El menjar continua sent el principal capítol de despesa, seguit d'aprop pels regals dels fills, que augmenten el seu pes percentual en comparació amb 2015. Les despeses en altres regals experimenten un lleuger increment percentual.



Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2016

Font: Enquesta Gadeso. Desembre 2016



CLASSE ALTA

TAULA 9

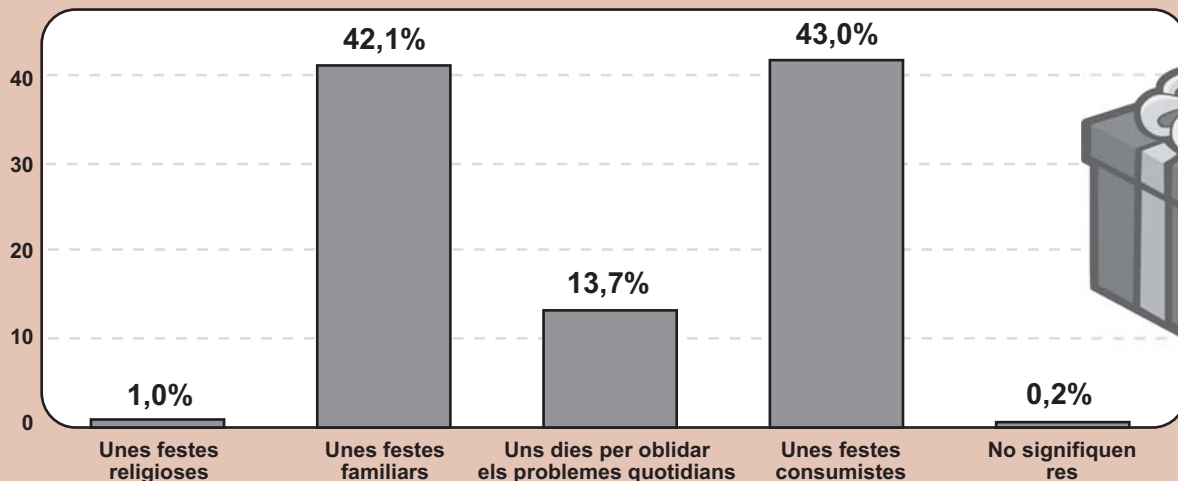
Dins d'aquest col·lectiu, el primer que crida l'atenció és el canvi de tendència: el menjar deixa de ser el capítol més important dins la despesa nadalenca i és superat pels regals que es fan als fills. El capítol altres regals també presenta un percentatge superior al 20%. Això no significa que les classes altes destinin pocs doblers al menjar, doncs en nivells absoluts, la despesa és molt superior a les classes baixes i mitjanes.

FAMILIARS I, SOBRETOT, CONSUMISTES

Una anàlisi de la taula número 10 permet deduir que les festes nadalenques a les Illes Balears (i també a a Espanya en general) s'estan "secularitzant". És a dir, que es generalitza la percepció consumista i familiar d'aquestes festes, i la vessant religiosa del Nadal es cada cop més residual.

TAULA 10

QUÈ SÓN PRINCIPALMENT LES FESTES NADALENQUES?



Font: Baròmetres Gadeso, Desembre 2016

La taula anterior reflecteix les percepcions dels ciutadans i ciutadanes de Balears envers les festes nadalenques. Com s'ha dit abans, ja fa temps que s'observa una tendència a la **secularització** de les festes nadalenques: el fet religiós perd cada cop més pes dins la nostra societat, en favor de les vessants **familiar** i **de consum**. Així doncs, una majoria dels entrevistats creu que, fonamentalment, aquestes són unes festes per **passar amb la família**, si bé un percentatge ja superior opina que

simplement són la màxima expressió del **consumisme**, que quasi ens obliga a gastar grans sumes de doblers en regals i celebracions. Per altra banda, un 13,7% dels enquestats considera el Nadal com uns dies per **oblidar els problemes quotidians**. Aquesta opinió ha disminuït significativament en relació a 2015, fonamentalment perquè moltes persones, sobretot de classe baixa i mitjana-baixa, s'angoixen encara més per no poder gastar el que voldrien, malgrat el lleuger increment en el consum.



La Fundació Gadeso us desitja un
BON NADAL...
...I UN MILLOR ANY NOU



Tira'm els trastos!

Nou servei de recollida de trastos devora ca teva